

Bacheloroppgave

VPL05 Vernepleie

Vernepleier i skolen/social educator in school

Inga Brandvik

Totalt antall sider inkludert forside: 8330

Molde, 15.05.2022

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§16 og 36.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert, jf. høgskolens regler og konsekvenser for fusk og plagiat	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Personvern

Personopplysningsloven

Forskningsprosjekt som innebærer behandling av personopplysninger iht.

Personopplysningsloven skal meldes til Norsk senter for forskningsdata, NSD, for vurdering.

Har oppgaven vært vurdert av NSD?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

- Hvis nei:

Jeg/vi erklærer at oppgaven ikke omfattes av Personopplysningsloven:

Helseforskningsloven

Dersom prosjektet faller inn under Helseforskningsloven, skal det også søkes om forhåndsgodkjenning fra Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK, i din region.

Har oppgaven vært til behandling hos REK?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Sandra Marie Weltzien

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Dato: 15.05.2022

Sammendrag

Tradisjonelt har skolen vært pregete av mest lærere, men de siste årene har yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse inntatt skolen i økende grad. Oppgavens tematikk bunner i tidligere forskning som viser at barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere rolle og status i skolen fremstår som uklar. Opplæringsloven kapittel 9A viser at alle elever har rett et godt og læringsmiljø, og ansatte i skolen er ut i fra loven pliktig å jobbe kontinuerlig og systematisk for at alle elever skal ha et godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Offentlige debatter og styringsdokumenter påpeker et behov for å supplere lærere og skolen som helhet om elever skal få den oppfølgingen de har rett å behov for. Med dette som utgangspunkt vil denne oppgaven rette seg til hvilken forståelse og kjennskap det er for vernepleiere ved et utvalg skoler i region Møre og Romsdal. Kvantitativ forskningsmetode har blitt brukt for og samle inn data fra et utvalg skoler som har vernepleier(e) ansatt ved sin skole. I tillegg til empiriske funn vil oppgavens teoretiske perspektiv være tverprofesjonelt samarbeid, makt, rolle og profesjon. I funn delen presenteres ulike påstander som respondentene i spørreundersøkelsene blir bedte om å svare på, som videre blir beskrevet og fremstilt i figurer. De ulike funnene blir drøftet og sett opp mot hverandre i diskusjonsdelen å søker kunnskap om hvilken grad av egenopplevd forståelse skoleledelse, lærere og andre ansatte har av vernepleieres rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver ved et utvalg skoler. Disse elementene leder så til en konklusjon av at det er stor enighet om at vernepleieren er kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgaver som forventes i skolen. Vernepleieren er verdsatt blant sine kollegaer men opplever ikke i like sto grad å være vedsatt av kollegiet. Avslutningsvis konkluderer jeg med at det er et behov for å avklare vernepleierens kompetanse, rolle, oppgaver og ansvar i skolen tydeligere.

Innhold

1.0	Innledning	1
2.0	Problemstilling	3
3.0	Bakgrunn	4
4.0	Teori	7
5.0	Metode.....	9
6.0	Funn.....	16
7.0	Diskusjon.....	23
8.0	Konklusjon.....	27
9.0	Referanse.....	28

1.0 Innledning

Barns rett til et godt skolemiljø innebærer at den enkelte elev får den oppfølgingen de har behov for. Skolen består av et mangfold barn, med ulikt innhold i «ryggsekken» og ulike forutsetninger for mestre, lære og utvikle faglig og sosial kompetanse. Nokk kvalifiserte ansatte, god kompetanse og nære relasjoner med elever er et viktig utgangspunkt for å utvikle et godt utdanningsløp ((Utdanningsdirektoratet [Udir] 2010); St.meld. nr. 6 (2019-2020)).

Utvikling av et godt utdanningsforløp viser både til krav og til ulike faktorer som må være til stede for at elever i skolen skal ha et godt læringsmiljø. Opplæringsloven (1998) slår fast at elever i skolen har rett til et godt og trygt skolemiljø. Kravet plikter at skolen som helhet skal arbeide systematisk og aktivt for å sikre at alle elever skal få denne retten oppfylt. I skolen vil systematisk arbeid kunne forstås som samarbeid mellom profesjoner og organisering av tjenesten som skolen skal tilby. Det psykososiale miljøet omhandler det sosiale miljøet i skolen, de mellommenneskelige forholdene, og gjenspeiles i elevene og personalets opplevelse av det (Udir 2010). Kontaktlærer (e) har en sentral rolle og et særlig ansvar for å sikre elevers rett å utvikle et godt psykososialt miljø i klassen, noe som innebærer at deres rolle alene ikke er avgrenset til faglig undervisning (Udir2010). Skolen reguleres av opplæringsloven og kravene som stilles har ført til diskusjoner om hvorvidt læreren klarer å imøtekomme plikten og ansvarsområdene som loven viser til (Misund 2005). Hvis elever skal få den oppfølgingen de har behov for påpeker myndighetene at det er behov for annen kompetanse og økt voksentetthet (St.meld. nr. 6 (2019-2020)). Opplæringsloven (§ 15 – 8, 1998) viser til at skolen er pliktig til å samarbeide flerfaglig med andre instanser, etater og profesjoner i konkrete elevsaker, men også på systemnivå.

Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere (BSV) er yrkesgrupper som i økende grad ansattes i skolen for å avlaste lærere og løse helse- og sosiale problemer på et tidlig stadium (Magnus 2013). BSV-ere har de senere år fått innpass i skolen og brukes i stor grad som sosialpedagogisk personale, selv om de ikke har noe lovpålagte oppgaver i skolen (Mordal 2017). Tjenesten og aktiviteten som utføres er derfor ikke regulert av lovverk, noe som kan indikere at profesjonene representeres ulikt og utfører ulike

oppgaver i skolen. Mordal (2017) påpeker at bruken av miljøterapeuter styres av etterspørsel i skolen der deres arbeidsoppgaver ofte er knyttet til elevgrupper og enkeltelever. Skoler er ikke lovpålagt til å ha miljøterapeuter, men flere skoler har ansatt yrkesgrupper som BSV-ere som miljøterapeuter (Borg m. fl 2015). Skolen består av et mangfold barn og det enkelte barn har rett og plikt til samme krav som stilles i opplæringsloven uavhengig av bakgrunn og forutsetninger for å mestre, utvikle å nå sine drømmer. Gjertsen, Hansen og Juberg (2018) skriver at behovet for tverprofesjonelt samarbeid i skolen har sammenheng med at barns oppvekst preges av mange og sammensatte oppgaver som skal mestres. Samfunnets utvikling, endring og krav til ny kunnskap innebærer at barn trenger mer ferdigheter og kunnskap en før. De mange og komplekse utfordringen som omfavner den enkelte elev har økt behovet for tverfagligsamarbeid i skolen (Fellesorganisasjon [FO] 2008).

Tematikken i denne oppgaven vil omhandle vernepleierens arbeid i skolen. Tidligere undersøkelser av BSV-eres arbeid ved enkeltstående skoler viser at deres rolle og status er uklar (Magnus 2013; Gjertsen, Hansen og Juberg, 2018). I et kvalitativt intervju studie kommer det frem at noen BSV-ere opplever å inneha en rolle som «underdog» i skolesystemet, og relateres til følelse av ulik status og makt (Gjertsen, Hansen og Juberg, 2018). Fra sin medlemsundersøkelse rapporterer fellesorganisasjon at 8 prosent av medlemmene som er vernepleiere jobber i skolen (Vernepleierundersøkelsen 2017). Vernepleieren har helse og sosialfaglig kompetanse kombinert og er den eneste profesjon som spesifikt retter seg til mennesker med utviklingshemning eller andre kognitive funksjonsnedsettelse. Som vernepleier er man autorisert helsepersonell og utdannelsen bygger på kompetanse basert på sosialfag, helsefag, juss, psykologi og pedagogikk. Arbeidet er rettet mot å bistå mennesker med ulike sosiale, fysiske og kognitive utfordringer (FO 2017). Til tross for at læreren har en relativt sterk forandring i skolen, innehar vernepleieren et kompetansegrunnlag som står i forhold til behovet som forskning viser til. Skolen vide mål og ansvarsområde innebærer å sikre at mangfoldet av elever får de har rett på i henhold til opplæringsloven kapittel 9A. Med utgangspunkt i sosialarbeideres uklare rolle å status vil denne oppgaven krinse rundt hvilken opplevd forståelse og kjennskap et utvalg ansatte har av vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver ved et utvalg skoler.

2.0 Problemstilling

Yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse inntar skolen i økende grad, men rollen og statusen til disse yrkesgruppene fremstår uklar. Med utgangspunkt i et dokumentert behov for å ansette yrkesgrupper med denne kompetansen ønsker jeg å undersøke hvilken kjennskap og forståelse som finnes om vernepleieren fra et utvalg skoler i region Møre og Romsdal. Oppgavens overordnede problemstilling er derfor,

Hvilken grad av egenopplevd forståelse har skoleledelse, lærere og andre ansatte av vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver ved et utvalg skoler.

Vernepleieren innehar sosialfaglig kompetanse som kan være et viktig bidrag for å supplere lærerrollen, styrke den enkeltes forutsetninger og bidra til inkluderende fellesskap og utvikling av et godt og trygt skolemiljø for alle barn. Vernepleierens rolle i skole er ikke lovfestet, som i utøvelse vil si at de driver ikke-lovpålagt aktivitet i skolen. Tidligere undersøkelser har gitt empiri for BSV-ere arbeid, men er ikke spesifikt rettet til vernepleierens arbeid i skolen. Ifølge Magnus (2013) eksisterer det lite kvantitativ kunnskap som kan si noe om hvordan BSV-ere erfarer arbeidsforholdet i skolen, samt hvilket arbeid de utfører. I et kvalitativt intervju studie undersøkte Gjertsen, Hansen og Juberg (2018) rollen og statusen til BSV-ere, gjennom intervju med dem og mellomledere. Konklusjon var at både statusen og rollen til disse yrkesgruppene fremstår som uklar i skolen. Magnus (2013) mener at det finnes kvalitativt kunnskap om BSV-eres arbeid i skolen, men disse er gjerne knyttet til enkeltsaker. I lys av problemstillingens vil forskningsspørsmålene være følgende;

Er det forskjeller i egenrapporter kjennskap til, og forståelse for vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver mellom ulike yrkesgrupper i skolen?

3.0 Bakgrunn

Tidligere forskning på feltet har gitt empiri for at det kan være både interesse og behov for systematisert kunnskap om arbeidet som vernepleieren har i skolen. Problemstillingen har som mål å belyse akkurat dette ved å se hvilken opplevd forståelse det er av vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver ved et utvalg skoler i region Møre og Romsdal. For å nærmere belyse oppgavens problemstilling vil det være sentralt å se på elementer som inngår i konteksten. I dette kapittelet vil jeg først beskrive vernepleierprofesjonens historie og kunnskapsgrunnlag. Videre presenteres aspekter ved skolen som organisasjon og læringsarena. Her vil jeg trekke frem noen hovedpunkter fra lovverket som skolen reguleres av. Relevant forskning på BSV-eres rolle og status i skolen vil så presenteres.

Vernepleierens kunnskapsgrunnlag

Vernepleieren har utviklet sitt kunnskapsgrunnlag i arbeid med mennesker med utviklingshemning, og er i dag den eneste profesjonsutdannelsen som er spesifikt rettet til denne målgruppen (FO 2017). Barnepsykiater og overlege Ole B Munck ble ansatt på Emma Hjorts hjem i 1946. Emma Hjorts hjem var en institusjon for åndssvake og boforholdene for disse mennesker var grusomme og kunne sammenlignes med forholdene i konsentrasjonsleirer (Horndalen 2001). Munck så tidlig et behov for kvalifisert personale, og arbeidet skulle bygge på respekt. Kunnskapen som lærerne, diakonene og sykepleierne hadde, kom til kort i forhold til de sammenfattende behovene som disse mennesker hadde. I enkle former ble det lagt til rette for undervisning, og overlege Munch blir i dag omtalt som vernepleierens far. En mann som huskes for sine verdier, holdninger og etiske standarder i arbeid med mennesker med utviklingshemning (Horndalen 2001).

Vernepleieren har helse og sosialfagligkompetanse kombinert og er i dag en 3 årlig høyskoleutdanning. Utdannelsen kvalifiserer til å utøve helse og omsorgstjenester i et livsløpsperspektiv, og skal sikre kompetanse og holdninger som danner grunnlag for å utøve et likeverdig tjenestetilbud til alle grupper i samfunnet. Vernepleieren skal ha særlig kunnskap om samfunnsmessige forhold som kan skape funksjonshemninger sett i forhold til individets forutsetninger og samfunnets krav til fungering, samt miljøterapeutisk arbeid, rehabilitering, habilitering og helsehjelp (Forskrift om nasjonal retningslinje for vernepleierutdanning, 2019).

Skole som organisasjons og læringsarena

Skolen er en viktig arena for barn, og skolens vide mål og ansvarsområde reguleres av opplæringsloven (1998). § 2-1 slår fast at barn har plikt til grunnskoleopplæring, der § 1-1 viser til at opplæringen innebærer å utvikle holdninger og kunnskaper slik at elever kan mestre egne liv, for senere å kunne delta i arbeid og samfunnet. Den overordnede normen i §9a-1, er elevers rett til et godt psykososialt miljø, som skal tolkes inn i alle bestemmelser i kapittelet og berører både individrettet og systemrettet arbeid i skolen (Udir 2010). Som ansatt i skolen vil kravene som er nedfelt i opplæringsloven stå sentralt i vernepleierens arbeid og utøvelse. Opplæringsloven (1998, § 9a-2) påpeker at ansatte i skolen har et særlig ansvar for kontinuerlig arbeid med skolens psykososiale miljø og forebygge brudd på denne retten. I vid forstand danner lovverket et grunnlag som både omfavner rettighetene alle barn har i skolen, og samtidig er det et styringsverktøy for hvordan virksomheten skal drive og yte tjenester.

Skolen består av et mangfold barn, og reglene i lovverket er lik for alle, uavhengig av den enkeltst utfordringer eller forutsetninger. I de siste årene har myndighetene lagt vekt på å skolen kan styrkes og imøtekomme kravene som stilles i lovverket gjennom økt innsats og forebyggende arbeid i et tidlig stadium (St.meld. nr. 6 (2019-2020)). Annen kompetanse, nokk ansatte og kompetanse heving nevnes som virkemiddel for å nå det overordnede målet som er at den enkelte elev skal få den oppfølgingen de trenger og har behov for (St.meld. nr. 6 (2019-2020)). Kunnskapsdepartementet trekker frem at ulike yrkesgrupper med ulik kompetanse kan ha viktige oppgaver i skolen (St.meld. nr.19 (2009-2010)).

Sosialfaglig kompetanse i skole

BSV-ere er yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse som ansettes i skolen.

Fellesorganisasjon (FO) rapporterer fra sin medlemsundersøkelse at 8 prosent av medlemmene som er vernepleiere jobber i skolen (vernepleierundersøkelsen 2017).

Skolen er en relativt ny arbeidsplass for BSV-ere og majoriteten består av lære.

Medlemsblader, tidsskriftet og artikler peker på et økende behov for sosialfaglig kompetanse i skolen (Borg m.fl 2015; Håvie 2012; Magnus 2010; Gustavson 2004: Husk i referanse). Borg og Lyng (2019) skriver at vernepleieren har kunnskap og kompetanse om hvordan man legger til rette for best læring utfra den enkeltes forutsetninger. Dette gjør vernepleieren til en viktig samarbeidspartner i det tverrfaglige samarbeidet rundt eleven. Magnus (2010) hevder at vernepleiere og andre sosialarbeidere kan styrke mangfoldet i

skolen med sin helse og sosialfaglige kompetanse. Skolen er en viktig arena for alle barn, og yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse gjenspeiler uttrykt behov, og representerer et viktig supplement til lærernes ansvarsområde med å dekke de mange og ulike behov som finnes blant elever i skolen. Når det gjelder BSV-eres rolle og status i skolen konkluderer Gjertsen, Hansen og Juberg (2018) at den fremstår som uklar.

Tidligere forskning

Skolen består av et mangfold barn dog med mangfoldige utfordringer. Gjertsen, Hansen og Juberg (2018) påpeker at det finnes et dokumentert behov for å styrke skolen som læringsarena ved å supplere lærerrollen med andre yrkesgrupper som har sosialfaglig kompetanse. Gjertsen, Hansen og Juberg (2018) mener at BSV-ere på hver sin måte er yrkesgrupper som innehar kompetansen som det ser ut til å være behov for i skolen. Hvilken rolle og status BSV-ere har i skolen var gjenstand for Gjertsen, Juberg og Hansen (2018) undersøkelse der de intervjuet BSV-ere og mellomledere, og konkluderte med at deres rolle og status i skolesystemet var uklar.

I grunnskoler ansattes det i økende grad yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse (Magnus 2013). I skoleverket ansattes de med 3-åring høyskoleutdannelse innen sosialt arbeid, vernepleie eller barnevern i stillinger som miljøterapeuter eller miljøveiledere (Borg og Lyng 2019). BSV-ere har de siste årene fått innpass i skolen og for denne yrkesgruppen er skolen en relativt ny arbeidsplass (Borg m. fl 2015). Tidligere forskning på feltet viser at BSV-ere opplever og ha en underordnet rolle i skolen som kan forstås i sammenheng med manglende stillingsinstruksjoner, stillingene mangler lov hjemmel og det er for lite kjennskap til deres kompetanse blant arbeidsgivere på skolene (Gjertsen, Hansen og Juberg 2018; Magnus 2013)

Magnus (2013) undersøkte hvilke arbeidsoppgaver og arbeidsforhold BSV-ere utførte og erfarte i grunnskolen. I undersøkelsen kom det frem at flest barnevernspedagoger og sosionomer brukte mest tid på målgruppen barn med psykososiale vansker og atferdsvansker, mens vernepleiere brukte mest tid på barn med generelle lære vansker og lidelser innenfor autismespekteret (Magnus 2013). Når arbeidet til BSV-ere blir rettet til enkeltindivid vil dette kunne forhindre deres deltakelse og arbeid på systemnivå (Magnus 2013).

4.0 Teori

I dette kapitlet vil jeg presentere teori som er brukt til å underbygge problemstillingen og forskningsspørsmål. Opplæringsloven tar for seg barns rettigheter, samtidig stiller den krav om systematisk arbeid mellom profesjoner og andre instanser. Som ansatt i skolen vil vernepleieren i ulik utstrekning delta i ulikt samarbeid og det vil derfor være sentralt og nevne samarbeid som en del av konteksten. Lærere har en relativt sterk forankring i skolen og for BSV-ere er dette en ny arbeidsplass, og tidligere forskning viser at de opplever å være underordnet. En slik fordeling kan være gjenstand for at ulike yrkesgrupper har ulik mat. For å belyse dette presenterer jeg aspekter ved makt. Avslutningsvis trekker jeg inn teori om profesjon og rolle, da tidligere forskning viser at rollen og statusen til BSV-ere i skolen er uklar (Gjertsen, Hansen og Juberg 2018)

Tverprofesjonelt samarbeid

I senere år har myndighetene påpekt et behov for økt voksentetthet, og fremhevet at forbyggende arbeid og tidlig innsats er viktig i skolen (St.meld. nr. 6 (2019-2020)). Slik det formuleres i lovteksten er skolen pliktig til flerfaglig samarbeid med andre faggrupper (Opplæringsloven, 1998, §15-8). Vernepleiere som jobber i skolen, vil delta i flerfaglig samarbeid der ulike aktører vil ha annen formell utdanning. I denne typen samarbeid arbeider faggruppene parallelt eller ved siden av hverandre, men har atskilte fagområder, altså kunnskapsgrunnlag (Willumsen 2016). For å styrke skolen som faglig og sosial arena ønsker myndighetene et tette samarbeid mellom tjenester og profesjoner. Tverprofesjonelt samarbeid kjennetegnes av et tettere samarbeid mellom profesjonene, og begrepet er har overføringsverdi til «interprofessional». Dette er ett engelsk begrep der «Inter» viser til større grad av integrering av ideer og aktiviteter mellom partene i samarbeidet (Willumsen 2016).

Tverrfaglig samarbeid i skolen skjer både på individ og systemnivå. I de ulike samarbeidene vil man finne profesjoner med ulikt kunnskapsgrunnlag som sammen jobber mot felles mål som reguleres og styres av kravet i opplæringsloven. Samarbeidet har som mål å ha en positiv innvirkning på området som det samarbeides om, som i denne sammenhengen vil gjelde barn i grunn- og videregående skole (Eriksen og Germeten, 2012). Tverprofesjonelt samarbeid kan være utfordrende, da det forutsetter et bevist forhold til egen kompetanse. I samarbeid vil dette kunne bety at man har ansvar for å

tydeliggjøre hva man er kompetent til å utøve å bidra med i den aktuelle tjenesten og i møte med andre samarbeidspartnere (Willumsen 2016).

Profesjon og rolle

Et godt samarbeid forutsetter at de ulike yrkesrollene har kjennskap og forståelse for egen og andres ansvar og kompetanse (Hauksdottir og Iversen 2020). En rolle sier noe om hvordan man skal oppføre seg i en bestemt posisjon og inneholder et sett av forventninger og normer. En ervervet rolle innebærer at man har tilegnet seg noe, i form av utdanning, mens en tilskrevet rolle innebærer den du er, som for eksempel mor eller datter (Repestad 2007, sitert i Hauksdottir og Iversen 2020). Kvalifisering av profesjoner er noe som skjer gjennom formell utdanning ved høyskoler og universiteter. Høyskoleutdanning er bygd på klare ambisjoner og rammeplaner som sier noe om hvilken faglig og yrkesmessig kompetanse den enkelte skal tilegne seg, og sammen har de viktige oppgaver i utvikling av den norske velferdsstaten (Heggen, 2010).

Profesjon begrepet kan defineres ulikt, men i sin vide forstand er det knyttet til en ervervet utdanning, hvor yrkesgrupper tilegner seg vitenskapelig, erfaringsbasert kunnskap som utgjør den spesifikke profesjon, som ingen andre kan inneha uten den formelle utdannelsen (Heggen,2010; Hauksdottir og Iversen 2020). Helse- og velferdssystemet består av ulike profesjoner, der felleskompetansen i stor grad er rette mot å hjelpe mennesker som har behov for det, der arbeidet bygger på respekt for de lover, forskrifter og rettigheter det aktuelle arbeidsområdet har. Vernepleier (e) profesjonsutøvelse må sies i sammenheng med skolens samlede kompetanse og felles mål.

Makt

Pedagogikk kan tolkes som læreres kjernekompetanse, og omhandler i vid forstand lærer – elev relasjon. Læring skjer i relasjoner, i et sosialt samspill mellom lærere, elever og andre aktører (Ekspertergruppa om lærerrollen 2016). Almås (2021) fremhever at pedagogisk aktivitet har en gitt autoritet, som i praksis innebære delegert makt av organisasjoner som er satt til å yte pedagogisk virksomhet. I skolen representerer lærere mangfoldet av ansatte, og med pedagogisk kjernekompetanse er det grunn til å tro at denne faggruppen innehar relativt stor makt.

Maktrelasjon eksisterer i den grad det finnes kunnskap som understøtter den gitte makten, og når kunnskap er en forutsetning for makt, vil dette lede til profesjonsmakt. I

samfunnet vil fordeling av makt kjennetegnes av en skjevfordeling, da enkelte grupper eller enkelt individ vil ha mer eller mindre makt enn andre (Norvoll, 2017).

Ifølge Abbot (1988) omhandler profesjonsmakt profesjoners evne til å beholde jurisdiksjon. Magnus (2010) skriver at jurisdiksjon er et samlende begrep som sier noe om hvordan profesjoner forhandler og fordeler ansvar og rettigheter i tilknytning til eksisterende eller nye arbeidsoppgaver imellom partene. Fordeling av jurisdiksjon vil påvirke graden av myndighet (Magnus 2010). Gundersen og Moynahan (2018) viser til ulik maktfordeling mellom profesjoner ved å presentere «sjef – ansatt» og «general – soldat». Eksemplet viser en fordeling der den ene har mer myndighet og makt til å bestemme, og den andre vil adlyde og ha mindre mulighet til å påvirke. En slik skjev fordeling av myndighet og makt kan være faktorer som kan påvirke relasjon, samarbeid og likeverd i samarbeidet. Likeverd er et viktig aspekt for hvorvidt den enkelte føler at relasjon har et positivt utbytte (Gundersen og Moynahan, 2018)

5.0 Metode

I dette kapitlet vil jeg først beskrive metode som forsknings verktøy før jeg videre beskriver hvordan jeg anvendte kvantitativ metode.

Metode som forskningsverktøy

Metode sier noe om hvilken fremgangsmåte man bruker for å samle inn kunnskap og informasjon for å belyse den aktuelle problemstillingen (Thidemann 2020). Metode er det redskapet som skal hjelpe oss til å innhente data, som vil si at vi samler informasjon til det som vi ønsker å undersøke (Dalland 2017). Ifølge Thidemann (2020) vil studenter som velger en kvantitativ metode i sin bacheloroppgave ofte benytte spørreundersøkelse med faste svaralternativ. Målet for forskning er å fremskaffe ny kunnskap, og kvantitativ metode omhandler det vi gjør når vi designer undersøkelser, innhenter data, gjennomfører statistisk analyse, tolker og presenterer datamaterialet (Thrane 2018).

I denne oppgaven vil dette gjelde data som er hentet inn fra spørreskjema undersøkelsen som er gjort ved et utvalg skoler i region Møre og Romsdal. Fordelen med kvantitative metoder er at data er målbare enheter (Dalland 2017). Enhetene er de spørreskjemadataene jeg vil studere og analysere statistisk. Målbare enheter er tall, objektive data som gir muligheter til å foreta regneoperasjoner og kan presenteres i form

av tabeller (Thidemann 2020). Når man ønsker informasjon om mengde, virkning eller gruppeforskjeller er det hensiktsmessig å bruke kvantitativ metode som lar seg presentere ved å bruke tabeller eller statistikk (Grønmo 2004 sitert i Nordlund, Thronsen og Linde 2015, 70). Ifølge Dalland (2017) kan et strukturert spørreskjema gi forskere mulighet til å innhente data fra en stor gruppe mennesker. De kvantitative dataene som er samlet inn fra et utvalg skoler blir brukt i regneoperasjoner og blir her fremstilt som figurer i resultat kapitlet.

Metodeforløp

Forsknings og undervisningsprosjektet «vernepleieren i skolen» ønsker å kartlegge hvordan vernepleiere jobber ved et utvalg skoler ved at studenter som allerede har sin fordypningspraksis ved skolen bistår med datainnsamling, se vedlegg 1 for prosjektbeskrivelse. Totalt har ti studenter deltatt som forskningsassistenter i prosjektet. Som forskningsassistent har jeg gjennomført praksis på ungdomsskole, fulgt en vernepleier og samlet inn data gjennom spørreskjema, intervju, loggbok og dokumentanalyse. På tvers av utvalget skoler vil dataene sammenfattes og inngå i en større undersøkelse og senere publiseres som vitenskapelige artikler. I denne oppgaven ønsker jeg å undersøke hvilken kjennskap til, og forståelse ansatte har av vernepleieres rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver i skolen ved å bruke spørreskjemadata fra alle skolene som inngår i prosjektet.

Spørreskjema

Innholdet i prosjektets spørreskjema er utviklet av studiens prosjektledere, og har som mål å innhente informasjon fra et større utvalg enn ved intervju. Undersøkelsen skal kartlegge ulike yrkesgruppers kjennskap til– og forståelse av vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver i skolen, se vedlegg 2 for spørreskjema. Spørreskjemaene kom i tre versjoner, der den ene var til skoleledelse, den andre til vernepleier og den siste til lærere og andre ansatte. I alle spørreskjema ble det først innhentet informasjon stilling, tid ansatt, alder og kjønn. For skoleledelse fulgte spørsmål om det er gitt informasjon om vernepleierens kompetanse, rolle og arbeidsoppgaver i skolen. I spørreskjema for lærere og andre ansatte fulgte spørsmål om de har mottatt informasjonen om vernepleierens kompetanse og rolle/oppgaver i skolen. I påfølgende spørsmål ble deltakerne bedt om å ta stilling til ulike påstander og avgi svar på en Likert-skala fra 1-5, der 1 tilsvarte «svært uenig», 2, «uenig», 3 «hverken enig eller uenig», 4 «enig» og 5 «svært enig». Det er kun

Likert-skala spørsmål som analyseres i denne oppgaven. Likert-spørsmålene i de tre spørreskjemaversjonene var utformet på en måte som gir mulighet for sammenlikning på tvers av yrkesgruppene. For eksempel, der lærere/andre ansatte og skoleledelsen tok stilling til påstanden «Jeg opplever å ha god forståelse/kjennskap til vernepleierens kompetanse», tok vernepleiere stilling til påstandene «Jeg opplever god forståelse/kjennskap blant lærere/andre ansatte i forhold til vernepleierens kompetanse» og «Jeg opplever god forståelse/kjennskap blant skoleledelsen i forhold til vernepleierens kompetanse».

Distribusjon av spørreskjema

Alle forskningsassistenter fikk utdelt identisk materiale i et av undervisningsmøtene for prosjektet «vernepleieren i skolen». Forskningsassistene ble gjort ansvarlig for å administrere og distribuere spørreskjemaene, noe som betyr at hver enkelt assistent har planlagt og gjennomført distribusjon av spørreundersøkelsen noe ulikt fra skole til skole. I denne oppgaven vil jeg derfor kun presentere hvordan jeg planla, distribuerte å la til rette for at spørreundersøkelsen skulle bli gjennomført i min praksis.

I møte med veileder avklarte jeg hvor det kunne være hensiktsmessig å distribuere spørreundersøkelsen. Vi diskuterte estimert tidsbruk, og la vekt på å finne egnet plass, der flest ansatte oppholdt seg og hadde nok tid til å kunne gjennomføre undersøkelsen. Planen ble presentert og godkjent av rektor ved skolen. Som en forberedelse utarbeidet jeg et kort informasjonsskriv om prosjektet og skrev et ønske om at ansatte kunne bidra til prosjektet ved å svare på spørreundersøkelsen som ble lagt frem i kantinen sammen med informasjon og samtykkeskjema. Hensikten bak dette var å forberede og opplyse om når undersøkelsen ble tilgjengeliggjort. Svarfristen ble satt til fem dager. På vegne av meg, administrerte veileder utsending av denne informasjon til alle ansatte via e-post.

På et bord i kantinen la jeg frem en kort beskrivelse som gidde informasjon om at samtykke skjema skulle stiftes sammen med det ferdig utfylte spørreskjema før det ble levert. For forsvarlig oppbevaring ble det satt frem en forseglet boks der skjemaene skulle leveres etter at de var utfylt. Pen og stiftemaskin ble satt tilgjengelig på bordet for å stifte samtykke til spørreundersøkelsen. Ved siden av informasjons arket la jeg frem en bunke med informasjon og samtykke. Informasjon viste til forsknings- og undervisnings prosjektet «vernepleier i skolen». Videre la jeg frem en bunke med spørreskjema.

Forskere og forskningsassistenter var ansvarlige for at taushetsplikten ble ivaretatt i prosjektet som helhet. Behandling av personopplysninger var i samsvar med personregleverket og er godkjent av NSD – Norsk senter for forskningsdata AS med referansenummer 620100. Forskningsassistenter brukte en ferdig mal som ga retningslinjer for hvordan enkeltindivider skulle aidentifiseres. Ved å erstatte navn med unike koder fjernet vi muligheten for å identifisere personer i et datasett. I arbeidet med aidentifisering brukte jeg mal med koder for skole, profesjoner og metode. Jeg noterte først kode for min skole, deretter kode for yrkesgruppe som hadde svart på spørreskjema og deretter kode for hvilken metode det gjaldt. Etter fristen samlet jeg inn ubesvarte og besvarte skjema og systematiserte dette i et Excel-dokument som ledere for prosjektet hadde utarbeidet på forhånd

Utvalg

Gjennom rekruttering hadde Høyskolen i Molde allerede gjort avtaler med skolene om å ta imot studenter for fordypningpraksis. Barne-, ungdoms- og videregående skoler inngår som utvalgte skoler. Prosjektlederne hadde altså på forhånd fått klarsignal fra skolenes ledelse om å søke samtykke fra vernepleiere til å ta imot studenter som skulle fungere som forskningsassistenter i praksisperioden. Vernepleieren fungerte som praksisveileder og samtykke fra han eller henne var en forutsetning for at skolen skulle delta i studiet. Det var derfor også et kriterium at det var ansatt vernepleier i skolen, da de er en sentral deltaker for undersøkelsen. Spørreskjema ble distribuert ved ni ulike skoler i Møre og Romsdal, der tre var barneskoler, to barne- og ungdomsskoler, to ungdomsskoler og to videregående skoler. I studiet er det totalt 166 respondenter som er inkludert, og ni respondenter ble ekskludert på grunn av at samtykkeskjema manglet. Av inkluderte respondenter deltok 20 vernepleiere, 18 skoleledelse, og 128 lærere/andre ansatte.

Mulige feilkilder

Nordlund, Thronsen og Linde (2017) påpeker at feil i kartleggingen kan påvirke gyldigheten og påliteligheten til det som undersøkes. Ved å synliggjøre og drøfte mulige feilkilder med metoden og datamaterialet som er innhentet kan det være enklere for leserne å forstå dataenes pålitelighet og gyldighet. Fra forskernes side har strategien for å redusere tilfeldige målingsfeil vært å gjøre spørsmålene i spørreskjema enkle ved å bruke et kortfattet språk i spørsmålsformuleringene. I følge Polit & Beck (2008) kan en feilkilde være at spørsmålene i et spørreskjema blir tolket og forstått ulikt av respondentene. Ved å

se på mulige feilkilder med datainnsamlingsmetoden og dataene kan man synliggjøre hva som kan påvirke gyldigheten og påliteligheten av undersøkelsen (Nordlund, Thronsen og Linde 2015).

I forskning kan ikke en metodisk tilnærming antas å være den ene rette da det kan være styrker og svakheter med den enkelte metode som kan oppveies av den andre og omvendt (Østby og Haugenes 2019). Med en spesifikk avgrensning til spørreskjema data kan man anta at resultat kan gi et feilaktig bilde da at et gyldig resultat av studier forutsetter en kombinasjon av ulike metoder som gir samme resultat (Østby og Haugenes 2019). Når det gjelder gjennomføring av spørreskjema undersøkelsen som ble gjort på min skole vil en mulig feilkilde sees i forhold til konteksten som her var pause rommet for alle ansatte ved skolen. På en slik arena er det naturlig å tenke at man kan bli forstyrret av ytre faktorer som prat og støy. Spørreskjemaene ble distribuert i en gitt periode og jeg var ikke tilgjengelig når den enkelte gjennomførte undersøkelsen. Dette kan sees som en mulig feilkilde da jeg som forskningsassistent kunne gitt en nærmere innføring eller svart hvis noen av respondentene hadde spørsmål til innholdet i spørreskjema.

Reliabilitet og validitet

Dataene som er samlet inn vurderes som relevant for problemstillingen, men de skal også være samlet inn på en pålitelig måte. I forskning er et av kriteriene for kvaliteten pålitelighet (*reliabilitet*), som handler om at det som presenteres er til å stole på eller ikke (Dalland 2017). Pålitelighet handler om interne sammenhenger i forskningsprosjektet, og relevant kobling til teori, analyse og empiri kan bidra til å styrke påliteligheten (Tjora 2021). I spørreskjema undersøkelsen omhandler pålitelighet hvor entydig spørsmålene og svaralternativene er utformet og hvor pålitelige svar respondentene gir (Kirkevold 2016). Det handler om presisjon på operasjonaliseringer, som betyr å gjøre det abstrakte til konkret og målbart (Thrane 2018).

Gyldighet (*validitet*) er også forbundet med operasjonalisering og sier noe om spørsmålene svarer på det som vi faktisk ønsker å måle (Kirkevold 2016). I sammenheng med spørreundersøkelsen som ble gjort ved et utvalg skoler vil gyldigheten rette seg til hvorvidt spørsmålene faktisk gidde svar på det som vi ønsket å forske på. Ifølge Thrane (2018) vil høy reliabilitet og validitet være en forutsetning for god operasjonalisering, der validiteten i stor grad vil være knyttet til jobben som er gjort med å finne gode og riktige spørsmål (Kirkevold 2016). Gyldighet handler om logisk sammenhenger, altså forholdet mellom selve undersøkelsen og det som skal undersøkes. Undersøkelsen er en kvantitativ metode

som er utformet i forsknings og undervisnings prosjektet «vernepleier i skolen». Det som skal undersøkes omhandler hvilken forståelse det er av vernepleierens plass i skolen, og det er dette vi ønsker å finne svar på ved å bruke spørreskjema undersøkelse som metode.

Forskningsetikk

Forskningsetikkloven stiller krav til at private og offentlige forskningsinstitusjoner gir opplæring og kjennskap til anerkjente forskningsetiske normer til kandidater som deltar og utfører forskning (Forskningsetikkloven, §5, 2017). Lederne for prosjektet har gjennom undervisningsforløpet gitt studentene tilstrekkelig og nødvendig informasjon som har til hensikt å sikre personvernet til respondentene blir ivaretatt. I følge Langtvedt (2017) har forskere hovedansvaret for at forskningen er forsvarlig, aktsom og gjelder i hele prosjektets «levetid». For meg vil prosjektet avsluttes etter at tredjeåret på vernepleierstudiet er fullført, som vil være i mai 2022. Som helhet vil prosjektet fortsette og etter planen vil det avsluttes 2027.

For samfunnet, enkeltmennesker og for global utvikling er forskning av stor betydning, samtidig innebærer forskning en maktfaktor, og begrunner at forskning skal være etisk forsvarlig. I tråd med spørreskjema undersøkelsen kan dette sees i sammenheng med samtykke til deltakelse, noe som også er hovedregel ved forskning som kan knyttes til enkeltindivider (De nasjonale forskningsetiske komiteene 2019). Som forskningsassistent imøtekommer jeg kravet til samtykke ved å gi informasjon om min rolle, målet for prosjektet, at deltakelse var frivillig. Jeg ga også informasjon om hvordan informasjon ville bli behandlet i ettertid med koding og aidentifisering av enkeltpersoner.

Analyse av spørreskjema

Når noe skal undersøkes må forskere gjøre et utvalg, som her gjelder respondentene som har deltatt i spørreundersøkelsen. Å skulle hente informasjon fra alle lærere, skoleledere og vernepleierne i hele landet ville blitt for omfattende. Målet med undersøkelsen vil derfor være å få et representativt utvalg som kan gjenspeile variasjonene som finnes i den norske befolkning. Spørreskjema ble levert ut til et relativt stort antall respondenter, men i denne studien er det ulikt antall respondenter i hver gruppe. Dette må man være bevisst, og resultatene må vurderes og tolkes med forsiktighet. I lys av problemstillingen retter analysen seg til Likert-spørsmål om opplevelse av verdsettelse, forståelse- og kjennskap til vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver i skolen, blant vernepleier, lærere/andre og ansatte og vernepleiere. I analysen vil spørsmålet om foreldrenes

kjennskap og forståelse være ekskludert da det ikke svarer til problemstillingen og det som jeg ønsker å undersøke.

En kvantitativ analyse starter med et strukturert datamateriale, som er utført ved å gi alle variabler en tallkode i Excel. Data ble overført fra Excel til SPSS, som er en programvarepakke som gir tilgang til å utføre en rekke undersøkelser og statistiske analyser. Statistisk analyse innebærer å anvende matematiske modeller på datamaterialet for å kunne si noe om variasjon, sammenhenger og sannsynlighet (Field, 2015). Statistisk analyse ble gjennomført under veiledning fra en av prosjektets ledelse. Skal man gjennomføre statistiske tester må man først undersøke dataene for å se om de er normalfordelte. Kolmogorov-Smirnov test i SPSS viste at det ikke forelå normalfordeling i våre data og det ble derfor videre utført ikke-parametriske analyser ved å bruke Mann-Whitney U-tester. Mann-Whitney U testen er altså en ikke-parametrisk test og brukes til å sammenligne forskjeller mellom to uavhengige grupper (Field, 2015). Testen betinger at det er ulike personer i gruppene og brukes for å avsløre forskjeller mellom gruppene. Helt konkret krever testen en ordinal variabel, for eksempel Likert-skala skåre, og en nominal variabel med to grupper, for eksempel vernepleiere og skoleledelse, eller vernepleiere og lærere/andre ansatte (Field, 2015). Desto lavere statistisk estimat (U), jo mer signifikant vil forskjellen være mellom gruppene.

Når det gjelder undersøkelse av sannsynlighet i statistisk analyse vil man se på det som heter p-verdi. P står for *probability* (sannsynlighet). Kort forklart kan p-verdien indikere hvor sannsynlig det er at et resultat skyldes tilfeldigheter, flaks eller uflaks (Field, 2015). En p-verdi som er 0,05 eller lavere regnes som statistisk signifikant, altså den indikerer en effekt. En p-verdi over 0,05 regnes som ikke statistisk signifikant. P-verdien forteller oss derimot ikke noe om *styrken* i effekten, og man må derfor regne ut en effektstørrelse. Effektstørrelsen demonstrerer altså hvor stor eller markant en effekt eller forskjell er (Field 2015). For Mann-Whitney U-tester er Pearsons r en typisk effektstørrelsesstatistikk. R regnes ut ved å dele z-verdien fra testen på kvadratroten av antallet respondenter (Field 2015). $r = 0,10$ er en liten effektstørrelse, $r = 0,30$ er en middels effektstørrelse, og $r = 0,50$ er en stor effektstørrelse, ifølge Cohen (1988).

6.0 Funn

I tråd med problemstillingen søker jeg kunnskap om det er forskjeller i egen rapportert kjennskap og forståelse for vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver mellom ulike yrkesgrupper ved et utvalg skoler i region Møre og Romsdal. I spørreundersøkelsen blir respondentene presentert for ulike påstander om vernepleieren og jeg vil nå presentere funnene. Hvert underkapittel beskriver resultater først og deretter presenteres resultatet fra hver enkelt påstand i figurer.

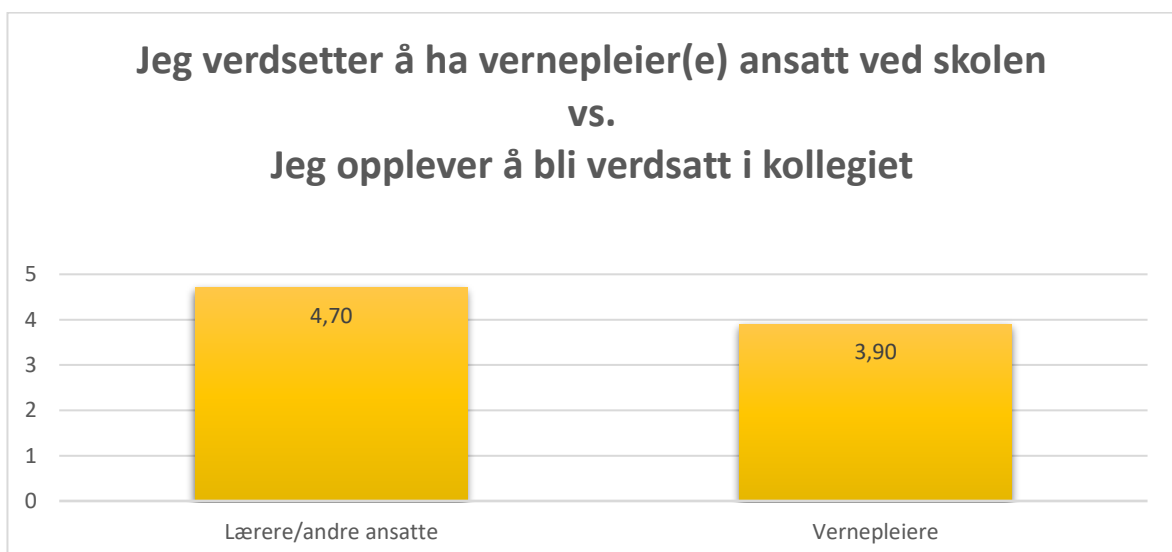
Er vernepleieren verdsatt i skolen

I denne delen av spørreundersøkelsen søker jeg kunnskap om vernepleiere selv føler at de er verdsatt, og om andre i kollegiet verdsetter å ha vernepleieren ansatt i skolen. Lærere og andre ansatte ved skolen ble bedt om å svare på påstanden «Jeg verdsetter å ha vernepleier(e) ansatt ved skolen». Vernepleieren ble bedt om å svare på påstanden «Jeg opplever å bli verdsatt i kollegiet».

Sammenligner på de to påstandene kan man se en signifikant forskjell mellom yrkesgruppene, der resultatet indikerer at vernepleieren blir *høyere* (Mdn = 5) verdsatt av lærere og andre ansatte ($n=128$) enn det vernepleieren ($n=20$) som opplever å bli verdsatt av sine kolleger (Mdn = 4); $U = 589.50$, $z = -4.75$, $p = <.001$, $r = 0.36$.

P-verdien måler kun observasjoner opp mot nullhypotesen og sier ikke noe om hypotesen er sann eller ikke. Funnet viser en middels effektstørrelse.

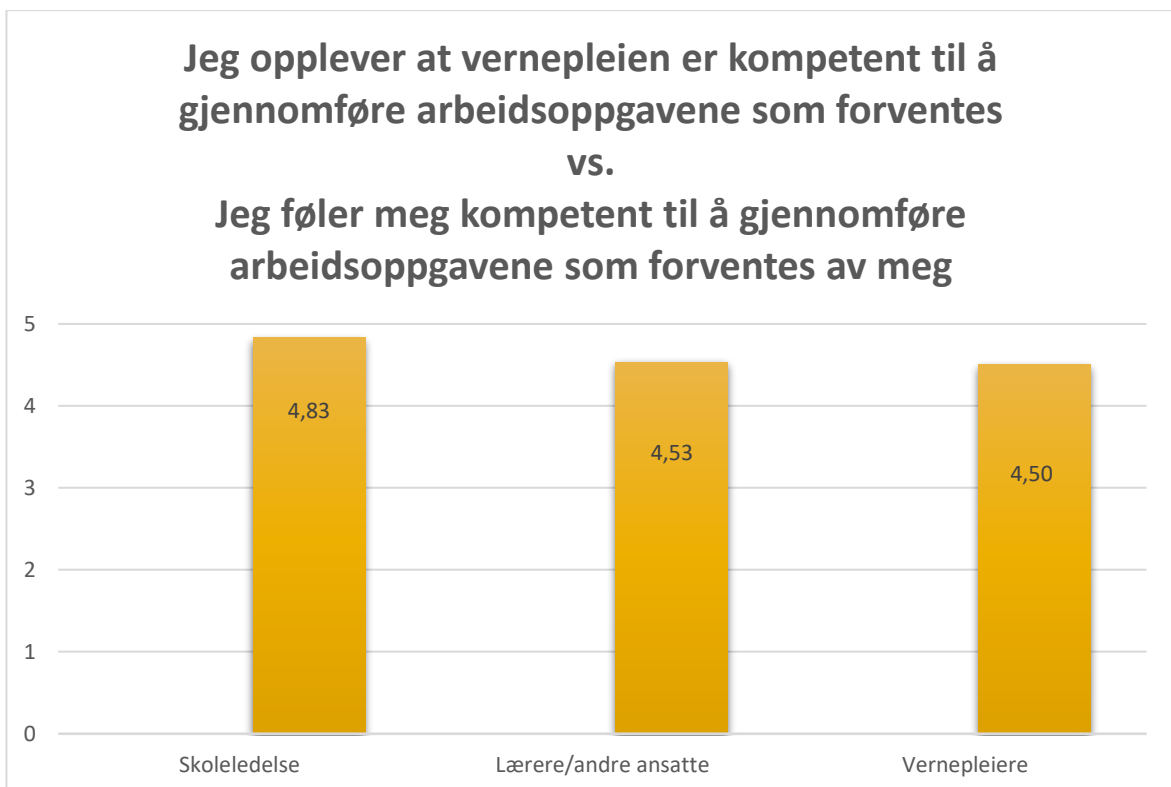
Figur 1.

Opplever vernepleieren kompetent

I denne delen av spørreundersøkelsen blir skoleledelse, lærere og andre ansatte bedt om å svare på påstanden «*jeg opplever at vernepleieren er kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgavene som forventes*». Vernepleieren svarte på påstanden «*jeg føler meg kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgavene som forventes av meg*». Resultatene viser ingen signifikant forskjell mellom vernepleieres egenopplevde kompetanse (Mdn = 4.5) og læreres opplevelse av kompetanse hos vernepleier (Mdn = 5); $U=1165.00$, $z = -.75$, $p = .45$, $r = 0.06$. Undersøkelsen viser likevel en signifikant forskjell mellom vernepleieres egenopplevde kompetanse og skoleledelsens opplevelse av kompetanse hos vernepleier (Mdn = 5); $U=120.00$, $z = -2.13$, $p = .033$, $r = 0.35$. Resultatet indikerer at skoleledelsen opplever vernepleieren som mer kompetent til å gjennomføre de arbeidsoppgavene som forventes av dem enn vernepleieren selv opplever at de er, se figur 2.

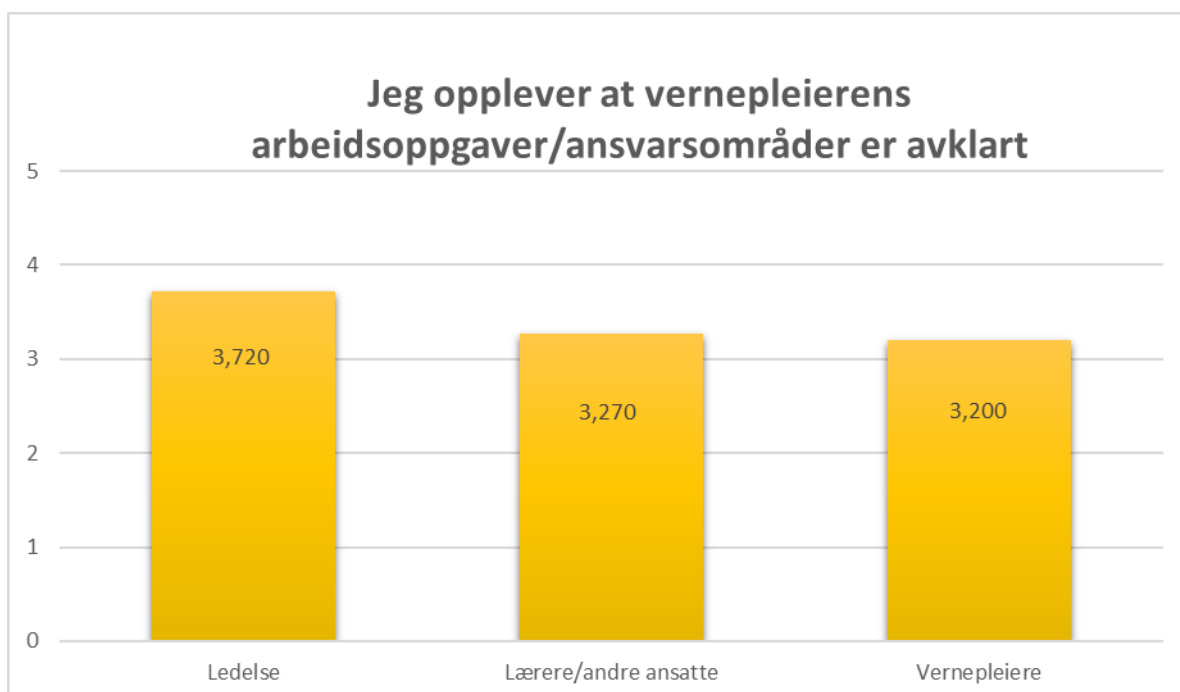
Figur 2.

Avklart ansvarsområde og arbeidsoppgaver

Her blir skoleledelse, vernepleiere og lære og andre ansatte bedt om å svare på påstanden «*Jeg opplever at vernepleierens arbeidsoppgaver/ansvarsområder er avklart*», besvart av alle tre yrkesgrupper. Resultatet indikerer at det ikke er noen signifikant forskjell mellom besvarelsene fra vernepleiere og lærer/andre ansatte eller skoleledelsen; $p_s = >.18$, se figur 3. De tre yrkesgruppene har et gjennomsnittskår som ligger litt 3, noe som indikerer at noen mener at arbeidsoppgaver og ansvarsområde ikke er avklart, mens noen hevder det motsatte. Ut ifra resultatet ser det ut til å være et behov for å avklare vernepleierens ansvar- og arbeidsoppgaver tydeligere.

Figur 3

Forståelse og kjennskap til vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver

Skoleledelse vs. Vernepleier

Skoleledelsen blir bedt om å ta stilling til følgende påstanden «Jeg opplever å ha god forståelse/kjennskap til vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver i skolen». Vernepleieren blir bedt om å svare på påstanden «Jeg opplever god forståelse/kjennskap blant skoleledelse i forhold til vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver». Når man sammelignerr resultatane mellom de to yrkesgruppene ser man en en signifikant forskjell mellom skoleledelsens egenopplevde forståelse/kjennskap til vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver (Mdn = 4) og vernepleieres opplevelse av forståelse/kjennskap hos skoleledelsen (Mdn = 3.5); $U=47.50$, $z = -4.11$, $p = <.001$, $r= 0.67$, se figur 4. Når det gjelder forståelse og kjennskap til vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver viser resultatet at skoleledelsen mener at de har en høyere forståelse og kjennskap til vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver i skolen, enn det vernepleieren mener at skoleledelsen har.

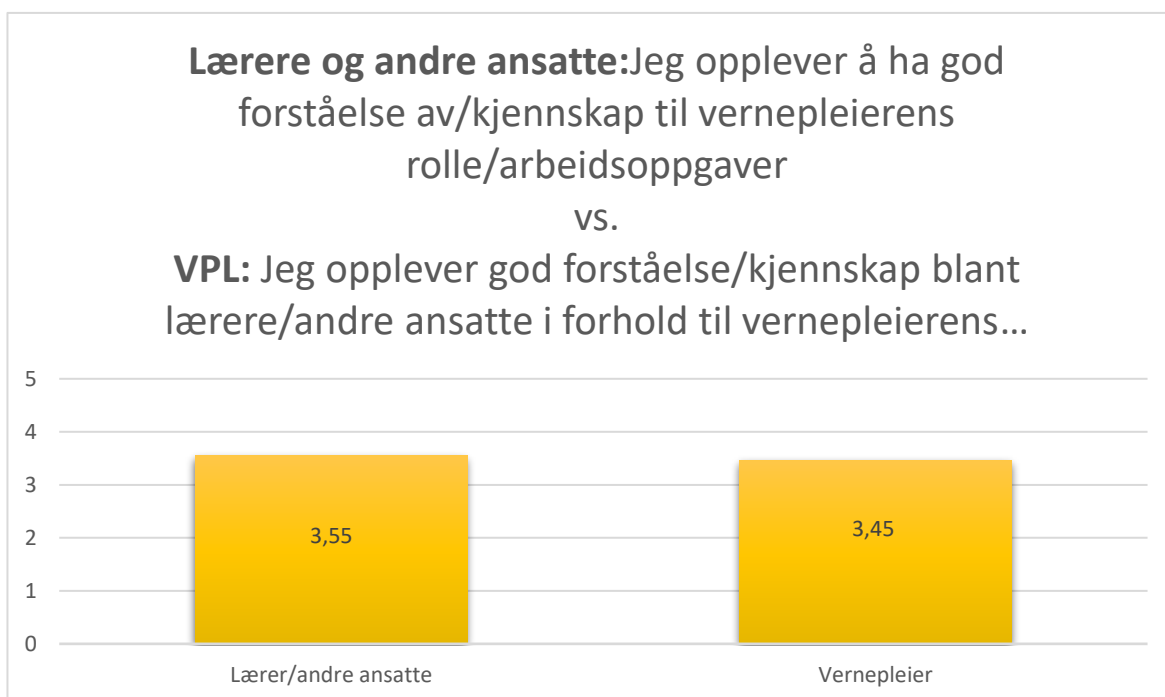
Figur 4

Lære og andre ansatte vs. Vernepleier

Lærere og andre ansatte blir bedt om å svare på påstanden *Jeg opplever å ha god forståelse/kjennskap til vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver*. Vernepleieren svarte på påstanden *«jeg opplever god forståelse/kjennskap lærere/andre ansatte i forhold til vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver»*. Resultatene indikerer ikke en signifikant forskjell mellom lærere/andre ansattes egenopplevde forståelse/kjennskap til vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver (Mdn 3,5) og vernepleieres opplevelse av forståelse/kjennskap hos lærere/andre ansatte (Mdn 4); $U= 1157.00$, $z = -0.75$, $p = 0.45$, $r=-0.062$, se figur 5. Resultatet viser et gjennomsnittskår som ligger litt over skalaen, som vil bety at noen mener at de har kjennskap og forståelse, andre mener det motsatte. Dette indikerer at det er behov for å avklare vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver tydeligere i skolen.

Figur 5

Forståelse og kjennskap til vernepleierens kompetanse

Skoleledelse vs. Vernepleier

Skoleledelsen ble videre bedt om å ta stilling til påstanden «Jeg opplever å ha god forståelse/kjennskap til vernepleierens kompetanse». Vernepleieren svarte på påstanden «Jeg opplever god forståelse/kjennskap blant skoleledelse i forhold til vernepleierens kompetanse». Resultatene indikerer en signifikant forskjell mellom skoleledelsens egenopplevde forståelse/kjennskap til vernepleierens kompetanse (Mdn = 4) og vernepleieres opplevelse av forståelse/kjennskap hos skoleledelsen (Mdn = 3); $U = 82.50$, $z = -3.11$, $p = .002$, $r = 0.50$, se figur 6. Skoleledelsen hevder at har relativt god kjennskap til vernepleierens kompetanse, mens vernepleieren mener at de ikke har så god kjennskap som resultatet viser.

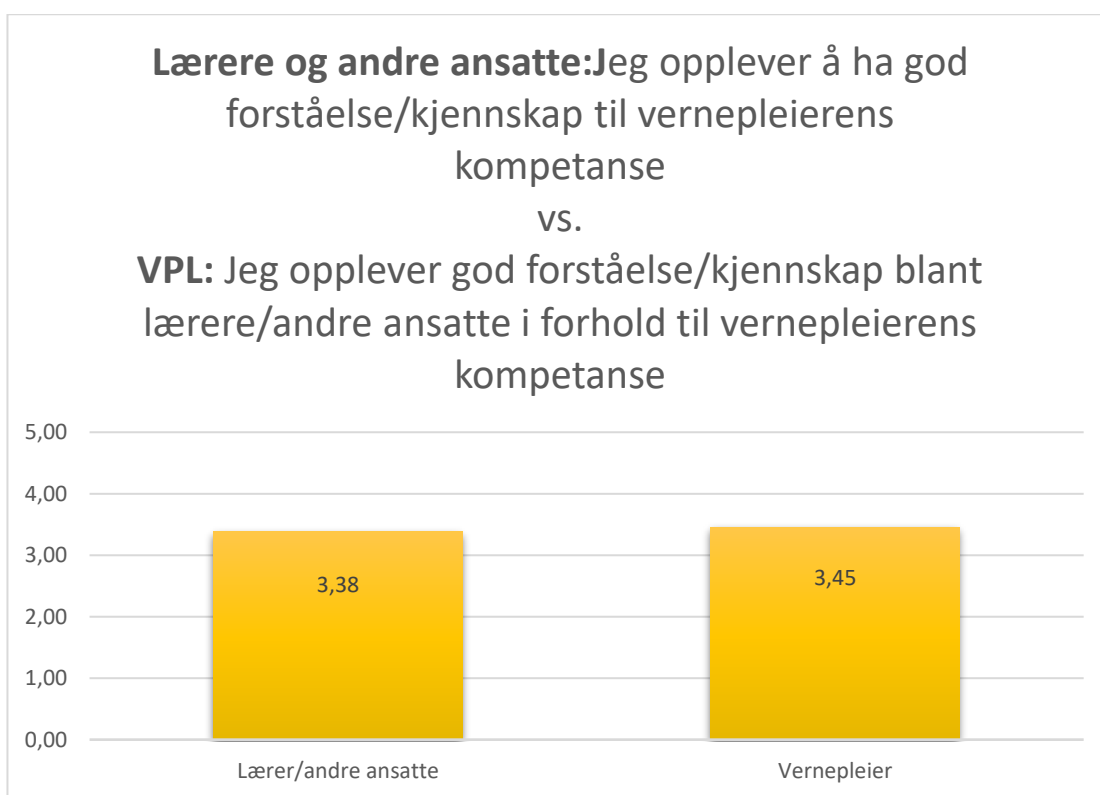
Figur 6

Lære og andre ansatte vs. Vernepleier

Lærere og andre ansatte blir bedt om å svare på påstanden «Jeg opplever å ha god forståelse/kjennskap til vernepleierens kompetanse». Vernepleiere svarte på påstanden «jeg opplever god forståelse/kjennskap blant lærere/andre ansatte i forhold til vernepleierens kompetanse». Resultatene indikerer ikke en signifikant forskjell mellom lærere/andre ansatte egenopplevde forståelse/kjennskap til vernepleierens kompetanse (Mdn = 4) og vernepleieres opplevelse av forståelse/kjennskap hos Lærere/andre (Mdn = 3); $U = 1262.50$, $z = -0.10$, $p = .917$, $r = 0.008$, se figur 7.

Figur 7

7.0 Diskusjon

I tråd med problemstillingen søker forskningsspørsmålet kunnskap om det er forskjeller i egen rapportert kjennskap og forståelse for vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver mellom ulike yrkesgrupper ved et utvalg skoler. I dette kapitlet vil jeg diskutere funnene som ble presentert i forrige kapittel med tidligere forskning som er gjort av BSV-ere i skole og belyse dette ved å anvende teori om rolle, profesjon, makt og tverprofesjonelt samarbeid

Det første forsknings spørsmålet søker kunnskap om vernepleiere opplever og bli verdsatt, og om lærere og andre ansatte verdsetter å ha vernepleier i skole. Resultatet viser at lærere og andre ansatte verdsetter å ha vernepleier i skolen høyere enn det vernepleierens selv opplever å bli verdsatt i kollegiet. Vernepleieren er blant yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse som har inntatt skolen i økende grad (Magnus 2013), og skolen er en relativt ny arbeidsplass for disse yrkesgruppene (Borg m. fl 2015). Vernepleieren er verdsatt blant kollegiet til tross for at de er en relativt ny yrkesgruppe på skolen. At vernepleiere opplever at de er mindre verdsatt i kollegiet kan ha sammenheng med at vernepleiere selv opplever at de ikke har funnet sin plass og at dette påvirker deres opplevelse av verdsettelse.

Opplæringsloven (1988) stiller krav til systematisk arbeid på individ og systemnivå og samarbeid mellom profesjoner i skolen. Flerfaglig samarbeid kjennetegnes av at ulike yrkesgrupper arbeider ved siden av hverandre og tverprofesjonelt samarbeid kjennetegnes ved at profesjonene jobber tettere sammen (Willumsen 2016). Som ansatt i skolen er det naturlig at vernepleieren vil delta i ulike type samarbeid. Høyere verdsettelse fra lærere og andre ansatte kan forstås ut ifra vernepleierens bidrag inn i samarbeidet og at det er nettopp det som verdsettes. Vernepleieren oppgir at de selv ikke opplever å bli like verdsatt av kollegiet og en mulig forklaring i sammenheng med samarbeid kan være at vernepleieren ikke føler at de får utnyttet sitt kunnskapsgrunnlag og at dette ikke er i samsvar med målet for samarbeidet.

Når lærere representerer mangfoldet av ansatte i skolen, er det sannsynlig at det er ulik fordeling av makt. Kunnskapen er en forutsetning for makt, samtidig vil ulik fordeling av makt øke sannsynligheten for å være i en avmaktsposisjon, altså mindre profesjonsmakt (Norvoll 2019). Dette betyr at noen vil ha mer eller mindre makt enn andre og lite kunnskap om vernepleier profesjon i skolen kan henge sammen med profesjonsmakt. Når

lærere har en relativt høy status og makt i skolen er det kanskje nettopp en avmaktsposisjon vernepleieren føler når de opplever å ikke å bli verdsatt like mye som kollegiet verdsetter dem. Gjertsen, Hansen og Juberg (2018) skriver at yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse styrker skolen ved å supplere lærerrolle. At vernepleieren blir brukt som en støtte til læreren kan være en mulig forklaring på at lærere verdsetter vernepleieren høyere, mens vernepleieren kanskje ikke opplever at de får utnyttet sin vernepleierfaglige kompetanse og derfor ikke føler seg verdsatt som vernepleier i skolen

Videre funn viser at vernepleieren selv opplever seg som kompetent, og det er stor enighet blant både lærere/andre ansatte og skoleledelse at vernepleieren er kompetent til å gjennomføre de arbeidsoppgavene som forventes av dem. Fra et historisk perspektiv har vernepleieren i stor grad hatt sitt virkeområde til mennesker med utviklingshemning (Horndalen 2001). Allikevel kan resultatet indikere at vernepleierfaglig kompetansen har overføringsverdi til andre fagfelt da lærere/andre ansatte og skoleledelse mener at vernepleieren er kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgaver som forventes i skolen. Tidligere forskning påpeker at vernepleiere i skolen bruker mest tid på tid på barn med generelle lærevansker eller lidelser i tilknytning til autismespektret (Magnus 2013), Vernepleie omhandler i stor grad å legge til rette å bistå mennesker med ulike og sammensatte utfordringer, både sosialt, kognitivt og fysisk (FO 2019). I sammenheng med resultatet kan bred enighet om at vernepleieren er kompetent sees i sammenheng med at de bruker mest tid på målgrupper som deres kunnskapsgrunnlag er rettet mot. At vernepleieren kan få utnyttet sin kunnskap og kompetanse kan være grunnlaget for at de nettopp føler at de er kompetente til og gjennomføre de arbeidsoppgavene som forventes.

På spørsmål om vernepleierens ansvarsområder og arbeidsoppgaver er avklart, viser funnet en relativt lav skår blant alle yrkesgruppene. Gjennomsnittsskår som ligger mitt på skalaen indikerer at noen mener at ansvarsområde og arbeidsoppgaver er avklart, mens noen hevder at det ikke er det. Funnet står ikke i samsvar med resultatet over. Det er stor enighet om at vernepleieren er kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgaver som forventes, samtidig ser man at ansvarsområde og arbeidsoppgaver i liten grad er avklart.

Gjertsen, Hansen og Juberg (2018) undersøkte statusen og rollen til BSV-ere i skolen med å intervju dem og mellomledere, og konkluderte med at både rollen og statusen til BSV-ere i skolen fremsto som uklar. Resultatet støtter denne undersøkelsen og gjenspeiler at det er et behov for å avklare vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver i skolen

tydeligere. En rolle omhandler hvordan man skal opptre i en bestemt posisjon og består av både forventinger og normer (Repestad 2007, sitert i Hauksdottir og Iversen 2020). Vernepleierens rolle i skolen ser ut til å være preget av uklare arbeidsoppgaver og ansvarsområder, noe som kan påvirke rollen og den bestemte posisjon som det forventes at vernepleieren skal ha i skolen. Mordal (2017) påpeker at bruken av miljøterapeuter i skolen styres av etterspørsel og behov. I sammenheng med at profesjon mangler lovhjemmel og er ansatt ut ifra behov, så kan dette være en mulig forklaring på at noen mener at arbeidsoppgaver og ansvarsområder ikke er avklart mens noen hevder at det ikke er det. Hvert år vil skolen ta imot nye barn som naturlig fører til at andre vil forlate skolen. Barn har ulike forutsetninger og behov, og når vernepleieren er ansatt ut ifra behov må man anta at vernepleierens arbeidsoppgaver og ansvarsområde vil kunne endre seg i takt med rekruttering av nye elever. Dette kan være en mulig forklaring som antyder at det er stor enighet om at vernepleieren er kompetent, men at deres virkeområde er i stadig forandring, og kan forstås med at noen mener at ansvarsområde og arbeidsoppgaver er avklart, og noe mener at det ikke er like avklart.

Når det gjelder forståelse og kjennskap til vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver viser funnet en markant forskjell mellom skoleledelse og vernepleieren. Resultatet indikerer at de to yrkesgruppene er uenig, der skoleledelsen mener at de har høyere kjennskap og forståelse, enn det vernepleieren mener at skoleledelsen har. Samme spørsmål blir også stilt til lærere/andre ansatte og vernepleiere og her viser resultatet et gjennomsnittsskår på 3 som betyr at noen lærere og andre ansatte mener de har kjennskap og forståelse for vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver, andre mener at de ikke har det. Det samme mener også vernepleieren. Noen lærere og andre ansatte har, og andre ansatte har ikke like god kjennskap til vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver i skolen.

Resultatet fra skoleledelsen skiller seg ut fra de to andre yrkesgruppene, da de selv mener å ha bedre kjennskap til vernepleierens rolle og arbeidsoppgaver. I sammenheng med påstand der skoleledelsen blir bedt om å svare på om vernepleierens ansvarsområde og arbeidsoppgaver er avklart viser resultatet en gjennomsnittsskår, som indikerer at det er behov for en tydeligere avklaring når det gjelder hvilke arbeidsoppgaver og ansvarsområder vernepleieren skal ha i skolen. Resultatene står ikke helt overens med hverandre og man kan derfor stille seg litt undrende til om skoleledelsen oppgir feilaktig svar og at de egentlig ikke har så god kjennskap som de gir uttrykk for. en annen mulig forklaring kan sees i sammenheng med at behovet blant elever endrer seg og at de svarer

på at vernepleieren har vist seg å være kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgaver som forventes, men at arbeidsoppgavene er uklare som videre fører til at rollen som vernepleieren også blir uklar. Forskning på feltet viser at den underordnede rollens som BSV-ere opplever at de har i skolen kan forstås med at det er manglende stillingsinstruksjoner, stillingene mangler lovhjemmel og de er ofte ansatt ut ifra behov (Gjertsen, Hansen og Juberg 2018; Magnus 2013). Dette kan være en mulig forklaring på at vernepleiere mener at skoleledelsen ikke har like god forståelse og kjennskap som de selv mener de har.

Det siste funnet søker kunnskap om hvilken forståelse og kjennskap det er til vernepleierens kompetanse. Resultatet viser en markant forskjell i forståelse og kjennskap mellom skoleledelse og vernepleiere. Vernepleiere mener at skoleledelsen ikke har så stor kjennskap og forståelse til vernepleierens kompetanse. Skoleledelsen på sin side mener at de har relativt god forståelse og kjennskap til vernepleierens kompetanse. En mulig forklaring på at vernepleieren mener at skoleledelsen ikke har nok kjennskap til kompetansen er at vernepleiere er blant yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse som ansattes i skole som miljøterapeuter og ikke direkte som vernepleiere. En slik stillingsbetegnelse kan være årsaken til at vernepleieren nettopp svarer som de gjør, eller så kan det faktisk hende at de mener at skoleledelsen ikke har nok forståelse for kompetansen grunnlaget som vernepleieren har. Tidligere forskning peker på at yrkesgrupper med sosialfaglig kompetanse anses ut ifra behov, og fungerer ofte som sosialpedagogisk personale der oppgavene retter seg til enkelt elever og grupper og viser til at de har en supplerende rolle til lærere (Gjertsen, Hansen og Juberg 2018; Magnus 2013). I sammenheng med at resultat viser at vernepleierens ansvarsområde og arbeidsoppgaver er lite avklart er det grunn til å tro at vernepleieren opplever yter tjenester som nødvendigvis ikke svarer direkte til vernepleierens kompetanse. Dette kan være en mulig forklaring på at vernepleieren ikke opplever at skoleledelsen har like god kjennskap og forståelse til kompetansen. Dette støtter oppunder tidligere forskning som påpeker at arbeidsgivere har for liten kjennskap til BSV-eres kompetanse og at dette er en faktor som gjør at disse yrkesgruppene føler seg som «underdogs», i forhold til lærere (Gjertsen, Hansen og Juberg 2018). Å være underordnet kan også sees i sammenheng med at vernepleieren selv opplever å være mindre verdsatt enn det kollegiet verdsetter å ha vernepleier ansatt i skolen

Resultatet viser imidlertid at skoleledelsen mener at de har kjennskap til vernepleierens kompetanse, og en forklaring kan være at de har det, men at de selv ikke vet helt hvordan de skal utnytte kompetansen god nok i skolen. I sammenheng med at profesjon mangler stillingsbeskrivelser, lovhjemmel og er en relativt ny yrkesgruppe i skolen er det mulig at skoleledelsen svarer oppriktig når de mener å ha kjennskap og forståelse, samtidig som de mener at deres ansvarsområde og ikke er avklart.

8.0 Konklusjon

I denne delen av oppgaven vil jeg komme med en oppsummering av funn. Jeg har nå jobbet mot å finne svar på problemstillingen. I tillegg til empiriske funn har jeg anvendt tidligere forskning av BSV-ere, teori om rolle, profesjon, makt og tverprofesjonelt samarbeid for å belyse forskningsspørsmålet. Bachelor oppgaven har til hensikt å gi et bilde av hvilken forståelse og kjennskap skoleledelse, lærere og andre ansatte har til vernepleierens arbeidsoppgaver, kompetanse og rolle i skolen.

Blant skoleledelse, lærere og andre ansatte indikerer funn fra spørreskjemaundersøkelsen at det er stor enighet blant kollegiet at vernepleieren er kompetent til å utføre de arbeidsoppgavene som forventes. Videre finner jeg at vernepleieren selv også opplever at de er kompetent til å gjennomføre de arbeidsoppgaver som er forventet at de skal gjøre. Når det gjelder spørsmål om man opplever at vernepleierens ansvarsområde er avklart viser resultatet et gjennomsnittsskår blant både skoleledelse, vernepleiere, lærere og andre ansatte. Resultatet indikerer at det er et behov for å avklare vernepleierens ansvar- og arbeidsoppgaver tydeligere. Funn viser at vernepleieren er høyt verdsatt blant sine kolleger, samtidig ser jeg at lærere og andre ansatte verdsetter i høyere grad å ha vernepleier ansatt, enn det vernepleieren selv opplever å bli verdsatt av kollegiet i skolen. Funn fra spørsmål om forståelse og kjennskap til vernepleierens rolle, kompetanse og arbeidsoppgaver viser en markant forskjell mellom skoleledelse og vernepleiere. Resultatet viser at de to yrkesgruppene er uenig, der skoleledelsen mener at de har bedre kjennskap og forståelse, enn det vernepleiere mener at skoleledelsen har.

9.0 Referanse

- Abbott, Andrew. 1988. *The System of Professions: An Essay on the Division of Expert Labor*. Chicago: University of Chicago Press.
- Almås Hofset, Synnøve. 2021. «bourdieus teori om utdanningssystemet» I *Tverrprofesjonelt samarbeid: et samfunnsoppdrag*, redigert av Elisabeth Willumsen og Atle Ødegård. 131-145. Oslo: Universitetsforlaget
- Borg, E, H Christensen, K Fossestøl og Ø Pålshaugen. 2015. «Hva læreren ikke kan: et kunnskapsgrunnlag for satsning av flerfaglig kompetanse i skolen» *Arbeidsforskningsinstituttets rapportserie 6*: 21- 32
- Borg, Elin og Selma Therese Lyng. 2019. «Sosialfaglig kompetanse i skolen». Fellesorganisasjon. https://www.fo.no/getfile.php/1319574-1569406570/Bilder/FO_mener/Brosjyrer/Sosialfaglig_kompetanse_i_skolentil_nettpdf
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2. utg.). New York, NY: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dalland, Olav. 2017. *Metode og oppgave skriving 6 utg*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Ekspertgruppa om lærerrollen. 2016. *Om lærerrollen*. Bergen: Fagbokforlaget
- Eriksen, Evelyn og Sidsel Germeten. 2012. *Barnevern i barnehage og skole*. Oslo: Cappelen Damm
- Fellesorganisasjon. 2017. «Vernepleier: om vernepleieryrket» oppdatert 12 september 2017. [Vernepleierbrosjyre-2017.pdf](#)
- Fellesorganisasjon. 2017. «Vernepleierundersøkelsen 2017» oppdatert oktober 2017. [Heftet Vernepleierundersøkelsen 2017 oppsummering.pdf \(fo.no\)](#)
- Fellesorganisasjon. 2008. «barnehage, skole og SFO». Oppdatert 2008. [Barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere i skole, barnehage og sfo.pdf](#)
- Field, A. (2015). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. (4. utg.) London, Storbritannia: Sage.
- Forskningsetikkloven. *Lov om organisering av forskningsetisk arbeid* av 5. januar 2017 nr.23. [Lov om organisering av forskningsetisk arbeid \(forskningsetikkloven\) - Lovdata](#)

- Forskrift om nasjonal retningslinje for vernepleierutdanning. *Forskrift om nasjonal retningslinje for vernepleierutdanning*. Fastsatt av kgl.re 15.mars 2019
Forskrift om nasjonal retningslinje for vernepleierutdanning - Lovdata
- Gjertsen, Per-Åge, May Brit Viola Hansen og Anne Juberg. 2018. «Barnevernspedagoger, sosionomers og vernepleierens rolle og status i skolen» *Tidsskrift for velferdsforskning* 21(2): 163-179. Gjertsen et al 2018 bsv rolle og status (4).pdf
- Gundersen, Knut og Luke Moynahan. 2018. *Nettverk og sosial kompetanse*. Oslo: Gyldendal akademisk
- Horndalen, Bjørn. 2001. *Ideologi, fag og virkelighet*. (35 -44) Oslo: Universitetsforlaget
- Hauksdottir, Nanna og Anita Iversen. 2020. «Profesjoner og roller i helse- og velferdstjenesten» redigert av Anita Iversen og Nanna Hauksdottir, 50 – 72. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Heggen, Kåre. 2010. *Kvalifisering for profesjonsutøving: sjukepleiar – lærar – sosialarbeidar*. (60 – 76) Oslo: abstrakt forlag
- Høgskolen i Molde. 2021. «Vernepleieren i skolen.» Oppdatert 18. juni, 2021.
Vernepleieren i skolen - Høgskolen i Molde (himolde.no)
- Håvie, Unn. 2012. «På full fart inn i skolen» Fontene: (62-67)
Pa full fart inn i skolen.pdf (fontene.no)
- Kirkevold, Øyvind. 2016. «Praktiske tips ved spørreskjemaundersøkelser». Sykepleien.
Praktiske tips ved spørreskjemaundersøkelser (sykepleien.no)
- Langtvedt, Nils Jørgen. 2017. «Forskningsetikkloven» De nasjonale forskningsetiske komiteene. Forskningsetikkloven | Forskningsetikk
- Magnus, Peter. 2013. «Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere; Nye profesjoner i grunnskoler». Undersøkelse. Institutt for sosialfag og vernepleie. Side 01-67. Høgskolen i Bergen
- Magnus, Peter. 2010. «Mellom grensedraging og samarbeid – en rolle for vernepleier i grunnskolen?». Artikkel. Side 01-10. Høgskolen i Bergen
- Misund, Britt Ingunn. 2005. *Miljøarbeid i skolen: organisasjonens betydning*. Kristiansand: Høgskoleforlaget
- Mordal, Siri. 2017. «Miljøterapeuter i skolen» SINTEF. SINTEF Open: Miljøterapeuter i skolen. En prosessevaluering av første år med prosjektet "miljøterapeuter i skolen". (unit.no)

- Norvoll, Reidun. 2017. «Makt og avmakt» I *Mellom mennesker og samfunn: sosiologi og sosialantropologi for helse- og sosialprofesjonene 2 utg.* redigert av Elisabeth Brodtkorb og Marianne Rugkåsa, 68-92. Oslo: Gyldendal akademisk
- Opplæringslova. *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa* av 17. juli 1998 nr.61. Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) - Kapittel 15. Bruk av forvaltningslova. Opplysningsplikt m.m. - Lovdata
- St.meld. nr 19. (2009-2010) *Tid for læring*
- St.meld. nr. 6 (2019-2020). *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*
- Thidemann. Inger- Johanne.2020. *Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter: Den lille motivasjonsboken i akademisk skriving 2 utg.* Oslo: Universitetsforlaget
- Thrane. Christer. 2018. *Kvantitativ metode: En praktisk tilnærming.* Oslo: Cappelen Damm
- Udir. 2010. «Retten til et godt psykososialt miljø. Oppdatert 3 mars, 2015: (1 – 46) [Retten til et godt psykososialt miljø Udir-2-2010 \(2\).pdf](#)
- Willumsen, Elisabeth. 2016. «Tverrprofesjonelt samarbeid i utdanning og praksis i helse- og velferdssektoren» I *Tverrprofesjonelt samarbeid: et samfunnsoppdrag*, redigert av Elisabeth Willumsen og Atle Ødegård, 33-52. Oslo: Universitetsforlaget

Vedlegg 1. Prosjektbeskrivelse

Molde, 22.09.21

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet «Vernepleieren i Skolen»

Bakgrunn og formål

Vi ønsker med dette å invitere deg til å delta i et forskningsprosjekt ledet av Høgskolen i Molde. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Vernepleiere inntar skolen i stadig større grad, og i media og faglige plattformer diskuteres vernepleierens rolle og arbeid i skolen. Likevel finnes det få undersøkelser av hvordan vernepleieren faktisk jobber i skolen. Inntrykket fra Høgskolen i Moldes kontakt med skolefeltet er at det er store variasjoner fra skole til skole. I dette forskningsprosjektet ønsker vi å systematisere disse erfaringene. Fokus vil utelukkende være på de profesjonelle. Det vil ikke samles inn data om barn/elever. Vi stiller forsknings spørsmål som: Hvordan er arbeidet til vernepleierne ved skolen organisert? Hvilke forventninger har skoleledere, lærere, andre miljøterapeuter etc. til vernepleieren?

Hvilke arbeidsoppgaver og problemstillinger forventes vernepleieren å befatte seg med?

Vi vil bruke en metodikk som involverer intervjuer, korte spørreskjema, loggbok (ført av student) og dokumentanalyser. Disse dataene vil inngå i en større undersøkelse hvor vi vil sammenfatte resultater på tvers av utvalget av skoler. Resultatene fra undersøkelsene vil publiseres som vitenskapelige artikler. I tillegg vil studenten skrive en bacheloroppgave basert på dataene de samler inn ved den skolen hvor de har vært i praksis. Vi håper resultatene og bacheloroppgavearbeidet skal munne ut i resultater som vil være viktige og interessante for deres skole.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Utgangspunktet for skolens deltakelse i forskningsprosjektet er at (navn på skole) skole har takket ja til å ha 3.års vernepleierstudent i fordypningspraksis våren 2022 (11 uker). I løpet av praksisperioden fungerer studenten også som forskningsassistent i prosjektet. Studentens obligatoriske kartleggingsoppgave (knyttet til eksamensoppgaven «VerA 3 – Utviklingsarbeid») vil også fungere som datainnsamling til forskningsprosjektet.

Kartleggingen involverer korte intervjuer (30-45 minutter, med vernepleier, skoleledelse, utvalgte lærere og evt. andre miljøterapeuter), studentens notater fra loggbok, innsamling av dokumentasjon (av skolens organisering, arbeidsinstruks, stillingsutlysning etc.) og spørreskjema.

Det vil bli tatt lydopptak og notater fra intervjuene.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Deltakere kan når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for de som ikke vil delta eller senere velger å trekke seg.

Personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker opplysninger

Vi behandler opplysninger basert på samtykke og vil bare bruke opplysningene til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Det er kun prosjektgruppen bestående av prosjektlederne og studentene tilknyttet prosjektet som vil ha tilgang til lydfiler. Det kan bli aktuelt å leie inne en profesjonell transkribent, som da også vil få tilgang til lydfilene.

Ved transkripsjon vil alle navn og kontaktopplysninger anonymiseres. Alle kontaktopplysninger vil bli kodet og koden vil lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Alt skriftlig datamateriale vil bevares i anonymisert form og under passordbeskyttelse. Det vil ikke være mulig å gjenkjenne deltakerne i det publiserte materialet. Prosjektet skal for studentenes del avsluttes samtidig som de fullfører sitt tredjeår, noe som for de fleste vil være i mai 2022. Prosjektet som helhet, vil fortsette etter dette, og skal etter planen avsluttes innen 2027. Resultater fra prosjektet vil imidlertid publiseres fortløpende. Personopplysninger og opptak vil bli slettet ved prosjektets ferdigstilling.

På oppdrag fra Høgskolen i Molde har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Forskningsprosjektet ledes av Ingrid Johnsen Hogstad, Camilla Farstad Eek og Sandra Weltzien, som også vil fungere som kontaktlærere i praksis.

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med Sandra Weltzien, enten på telefon 48298558/711 95 938 eller epost: sandra.m.weltzien@himolde.no.

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.
- Høgskolen i Moldes personvernombud personvernombud@himolde.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Johnsen Hogstad

Camilla Farstad Eek

Sandra Weltzien

Vedlegg 2.

Spørreskjema - Vernepleieren i skolen

Vernepleierversjon

1. Hvor lenge har du vært ansatt ved (navn på skole)?

2. Aldersgruppe 18-34 35-49 50-67

3. Kjønn Mann Kvinne

4. Jeg opplever god forståelse/kjennskap *blant skoleledelsen* i forhold til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
--	----------------	-------	-------------------------------	------	------------

Vernepleierens

kompetanse

Vernepleierens
rolle/arbeidsoppgaver i skolen

	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

5. Jeg opplever god forståelse/kjennskap *blant lærere/andre faglig ansatte* i forhold til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐

Vernepleierens
rolle/arbeidsoppgaver i skolen

	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

6. Jeg opplever god forståelse/kjennskap *blant foreldre* i forhold til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐

Vernepleierens
rolle/arbeidsoppgaver i skolen

	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

7. Jeg opplever at mine arbeidsoppgaver/ansvarsområder er avklart:

Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
☐	☐	☐	☐	☐

8. Jeg opplever å bli faglig verdsatt i kollegiet:

Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
----------------	-------	-------------------------------	------	------------

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

9. Jeg føler meg kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgavene som forventes av meg:

Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
----------------	-------	-------------------------------	------	------------

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Spørreskjema - Vernepleieren i skolen

Lærer/andre ansatte

10. Hva er din stilling ved (navn på skole)?

11. Hvor lenge har du vært ansatt ved (navn på skole)?

12. Aldersgruppe 18-34 35-49 50-67

13. Kjønn Mann Kvinne

14. Har du fått informasjon om vernepleierens rolle/ arbeidsoppgaver i skolen? Ja Nei Husker ikke

15. Har du fått informasjon om vernepleiers kompetanse? Ja Nei Husker ikke

16. Utdyp svarene over (spm. 5&6) - Hvilken type informasjon har du fått? Muntlig/ skriftlig? Hvem fremstilte denne informasjonen (skoleledelse/vernepleieren selv)?

17. Jeg opplever å ha god forståelse av/kjennskap til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver i skolen	☐	☐	☐	☐	☐

18. Jeg opplever god forståelse/kjennskap *blant skoleledelsen* i forhold til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver i skolen	☐	☐	☐	☐	☐

19. Jeg opplever god forståelse/kjennskap *blant foreldre* i forhold til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐

Vernepleierens

rolle/arbeidsoppgaver

i skolen

20. Jeg opplever at vernepleierens arbeidsoppgaver/ansvarsområder er avklart:

Svært uenig

Uenig

Verken
uenig eller
enig

Enig

Svært enig

21. Jeg verdsetter å ha vernepleier(e) ansatt ved skolen:

Svært
uenig

Uenig

Verken
uenig eller
enig

Enig

Svært enig

22. Jeg opplever at vernepleieren er kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgavene som forventes:

Svært
uenig

Uenig

Verken
uenig eller
enig

Enig

Svært enig

Spørreskjema - Vernepleieren i skolen

**Skoleledelsen (rektor, assisterende rektor, undervisningsinspektør og
avdelingsledere)**

23. Hva er din stilling ved (navn på skole)?

24. Hvor lenge har du vært ansatt ved (navn på skole)?

25. Aldersgruppe 18-34 35-49 50-67

26. Kjønn Mann Kvinne

27. Hvor mange vernepleiere er ansatt ved skolen?

28. Har det blitt gitt informasjon til skolens ansatte om vernepleierens rolle/ arbeidsoppgaver i skolen? Ja Nei Vet ikke

29. Har det blitt gitt informasjon til skolens ansatte om vernepleiers kompetanse? Ja Nei Vet ikke

30. Utdyp svarene over (spm. 7&8) - Hvilken type informasjon har du fått? Muntlig/ skriftlig? Hvem fremstilte denne informasjonen (skoleledelse/vernepleieren selv)?

31. Jeg opplever å ha god forståelse/kjennskap til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver i skolen	☐	☐	☐	☐	☐

32. Jeg opplever god forståelse/kjennskap *blant lærere/andre faglig ansatte* i forhold til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver i skolen	☐	☐	☐	☐	☐

33. Jeg opplever god forståelse/kjennskap *blant foreldre* i forhold til:

	Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
Vernepleierens kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐
Vernepleierens rolle/arbeidsoppgaver i skolen	☐	☐	☐	☐	☐

34. Jeg opplever at vernepleierens arbeidsoppgaver/ansvarsområder er avklart:

Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
☐	☐	☐	☐	☐

35. Jeg verdsetter å ha vernepleier(e) ansatt ved skolen:

Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
☐	☐	☐	☐	☐

36. Jeg opplever at vernepleien er kompetent til å gjennomføre arbeidsoppgavene som forventes:

Svært uenig	Uenig	Verken uenig eller enig	Enig	Svært enig
-------------	-------	-------------------------	------	------------
